

CANADA.

Utgifvas hvarje Torsdag i

Winnipeg, Man.,

af

JOHN E. FORSLUND.

NUMERATIONSPRIS:—

Helt år	\$1.00
Halvt år	0.50
Fördelat år	0.35
Helt år till Sverige	1.50
Halvt år	0.85

postporto inbegripet.

Lokalagenter önskas i alla svenska samhällen och lemnas god provision. Korrespondens, korta och intressanta berättelser med tacksamhet.

Prenumerationsmedel böra sändas med Post- eller Express Money Order eller Registrerad brevbrev till

CANADA.

Box 642, Winnipeg, Man.
Kontor: ROOM 1, HARRIS BLOCK

SKANDINAVISKA NYHETER SVERIGE.

STOCKHOLM. Ifrågasatt inköp för kronans räkning. Forsbergs järnverksaktiebolag har erbjudit statsverket att inköpa bolagets hälft i Laxsjö masugn och gård med Stångmyrberget och Långmyran samt hemmanen Småla, Himsbo och Idkerberget för ett pris af 120,000 kr. Domänstyrelsen har anmodat k. bef. i Kopparbergs län att gifva utlåtande öfver erbjudandet.

— Sjömannens julfälvor. I likhet med hvad förut egt rum har genom Fosterlandsstiftelsens försorg afven till sistlidne jul en mängd gåfvor blifvit utsända till skandinaviska sjömän i utländska hamnar. Gåfvorna, som tillverkats af för sjömannen obekanta kvinnor och gifvarinnor, ha vanligtvis bestått af strumpor, muddar, halsdukar, skjortor, tröjor och andra klädespersedlar samt utdelats af sjömansmissionärerna vid å de olika platserna anordnade julfester.

— Stockholms sjömanshem har under 1898 varit besökt af icke mindre än 5,165 personer, som vistats derstädes längre eller kortare tid. Till nationaliteten voro 4,518 svenskar, 90 norrmän, 26 danskar, 173 finnar, 133 alländingar, 43 ryssar, 27 engelsmän, 97 tyskar, 1 fransman, 5 holländare, 12 österrikare, 13 italiensare, 1 turk samt 5 amerikanare. Under 1797 uppgick antalet till 5,102.

— Nytt postkontor. Sedan K. M:t beslutit att å tid, som generalpoststyrelsen eger bestämma, skulle vid Åstörps järnvägsstation i Kristianstads län inrättas ett postkontor af sjette klassen och med benämning Åstorp, har styrelsen nu bestämt, att berörda postkontor skall trädas i verksamhet den 1 näst kommande april.

— Kanalisering af Letelfven. Hos K. M:t hafva disponenten för Ribbingsfors egendom, fil. dr C. G. Fineman, disponenten för aktiebolaget Bofors-Gullspång, B. Wikander, disponenten för Strömsnäs järnverksaktiebolag E. Odelberg, samt egaren af Vermlands-Säby, frih. H. Falkenberg, anhallit om bidrag af 3,000 kr. från allmänna medel till undersökning för tillämnad kanalisering af Letelfven mellan sjöarna Möckeln och Skagern samt kanalbyggnad förbi Gullspångsfällen till Venern.

Sökandena hafva själft insamlat 2,000 kr. till undersökningarna. K. bef. i Örebro, Vermlands och Skaraborgs län hafva tillstyrkt bifall till ansökan, öfver hvilken v. g. och vattenbyggnadsstyrelsens utlåtande infortrats.

ALINGSÅS. Elektriskt etablissement i Alingsås. Egendomen Melljord i Horla socken med tillhörande kvarn och vattenfall samt

de ofvanför samma egendom belägna vattenfall, tillhörande Öfratorp, Öster- och Vestergård, ha sålts till godsägaren å Vårgårds för en kontant summa af 44,200 kr. Nämda vattenfall jemte ytterligare fem andra, samtliga belägna vid Säfveån, komma att inköpas af ett aktiebolag, som har för afsigt att anlägga ett elektriskt etablissement i Alingsås för tillgodogörande af fallen medels kraftöfverföring.

FILIPSTAD. Donation. Enke fru Brita Katarina Bergström, Finshyttan, har på sin 80-årsdag skänkt 500 kr. till Finshyttans arbetares sjuk- och begravningsfond. Arbetarne uppvaktade en corps gifvarinnan och tackade för gåfvorna.

— Själfmord. Sextioårige ogifte arbetaren Nilsson från Gillers höjden i Hellefors socken tog sig af daga genom att med en rakknif afskära ena handens och ena benets pulsådror. Liket hittades i en skogsdunge. Nilsson har flera gånger sagt sig skola förkorta lifvet för att slippa anlita fattigvården.

FALUN. Presternas inkomster. En del prester i Dalarne erhålla, utom sin ordinarie lön, rätt afsevärda inkomster af sina boställs skogar. Dessa stå nämligen under allmän vård och hvad som ej behöves för inatttrabehöfvet för säljes och fördelas efter vissa grunder mellan ekleklastiska kassor och boställhafvarne. Då dessa medel utdelas hvar femte år, blir det ofta ganska stora belopp. Till Orsa kyrkoherdebord, som nu är ledigt, utdelades sålunda 1897 4,500 kr., till Enavikens 5,800 kr. Högst kommer dock Malung med 14,500 kr. Förre året erhöill kyrkoherden Lima af nämnda skogsmedel 1,800 kr. och i Rättvik 1,750 kronor. En och annan prest i Vestmanland erhåller också en vacker slant i skogsmedel. Sålunda erhöill ministern i Gunnabo förleden 1,150 kr. Detta är dock småsaker emot de inkomster, som en eller annan kyrkoherde erhåller genom industriens framsteg. I en del lönekonventioner är nämligen bestämdt, att såsom prestlöns skall utgå en viss mindre del af den uppskattade inkomsten. När då ett industrielt verk springer upp till en stor omsättning inkomstsumma kan presten i en sådan församling råka till att få en mycket vacker inkomst. Så beräknas kyrkoherden i Vestanfors här i länet för närvarande ega en årsinkomst af omkring 18,000 kr., hvaraf omkring 3 delar erläggas af Fagerstadsbruks innehafvare. Det är ju en för svenska förhållanden stor inkomst för en kyrkoherde i en församling på 4,600 innevägnare.

HERNÖSAND. En familj af korsräfvar, hane, hona och två ungar, fångades nyligen i sax i Jättedal. De vackra skinnen skola af sändas till "messan" i Leipzig, som eger rum vid påsktiden. Korsräf är numer rätt sällsynt och blir för hvarje år allt sällsyntare.

— Vinterkallt i skollokalen. Läraren vid statens lappskola i Vaikjaur inom Jockmacks socken har till domkapitlet anmält, att väggar, golf, tak och dörrar i skolbyggnaden äro så otäta, att temperaturn i skollokalen om morgnarna pågår nedgå till — 16 gr. samt vid timmen för undervisningens påbörjande till — 5 gr.

— En stark jordstöt förnams å Köpmanholmen i Ågermanland stöten, som åtföljdes af starkt dån, gick från sydöst till nordväst. Husen skakades.

HALMSTAD. Feutio år i postverkets tjänst hade, postmästaren i Laholm F. N. Wigant den 10 jan. inträdde han nämligen i postverket den 10 jan. 1849, ordinarie har han varit i 40 år. Postmästare i Laholm har han varit sedan 1879. Född 1836, är han ännu i full besittning af såväl kropps som själs helse samt fullgör sina tjänsteåligganden med oförminskad kraft och med samma intresse som förut. Under hans långa tjänstetid har ingen anmärkning varit att göra mot honom, och hvad särskilt i Laholms postkontor angår har det samma tack vare honom fått en enda såsom ett mönsterkontor i afseende å göromläns bestriktande likasom och allmänheten rönt ett det största tillmötesgående.

HELSINGBORG. Helsingborgs Ångbåt-flotta har i dagarne erhållit en ny tillökning. Af vederlikvise bolaget Neptunus har nämligen de finitvitt inköpta österrikiska Ångaren "Fiber" från Finne.

Ångaren mäter 787 netto, 1,157 reg. ton samt har följande dimensioner: längd 245 fot, bredd 35 fot och djup i rummet 15 2 fot. Maskinen är om 144 nom hkr. Ångaren kommer under svensk flagg att bära namnet "Neptunus". Hufvudredare är skeppsmästaren W. Wingårdh, och befalhafvare är kapten F. Andersson.

Ångaren ligger nu under lastning i Cardiff till Köpenhamn. — Väderleken har under den senaste tiden varit särdeles nyckfull, skriva till oss från Helsingborg. Strax efter nyår började det frysa och qvicksilfret sjönk till — 7 å 8 gr. C. om nätterna, hvarvid smärre vattendrag blefvo isbelagda. Söndagen den 7 ds hade vi här att glädjas oss åt den bästa skridskois, och den helsosamma men här nere ytterst sällsynna sporden idkades flitigt å en i år nära vid staden ny anlagd skridskobana. Redan dagen derpå var dock glädjen slut. Toväder hade snart förträtt isen och platsen der dagen förut hundrotals personer varit i rörelse utgjorde nu en stor insjö. Därför lägrade sig en tät dimma öfver landet, och sunlet, insvepande allt i ett ogenomskingligt tecken. Dimman var emellanåt så intensiv att man knappast kunde se 3 å 4 fot framför sig. Den derpå följande tisdagens middag sken solen åter, och luften var hög och ren. Litet frost har också inträffat, gifvande oss hopp om ännu ett besök af Bore, som vi hoppas må bli långvarigare.

JÖNKÖPING. Kyrkoherde mot domkapitel. Från Jönköping meddelas Göta hofrätt har stad-fäst Skara råhusrätt utslag, hvarige nom kyrkoherden Holmgren i dömts till 2 månaders fängelse för återriga beskylningar mot Skara domkapitel och till 325 kronors böter för smälligt skrifvadt mot domkapitel och allmän åklagare.

KARLSTAD. Fem syskon döpta på sammandag. Ny igen lät en familjefader i Eda socken i Vermland döpa fem af sina barn. Det äldsta var 14 och det yngsta 6 år gammalt. Fadern har fönt hyst baptistiska å-sigter i fråga om dopet.

— MALMÖ. Tiderna förändras. Å Söderåsen i Skåne bor en mycket gammal gunna, hvars mor tjänat 14 år och hade då i årlig lön 5—12 riksdaler och en klädning. Gumman själf har tjänat i 18 år och haft i lön 20—30 kr. och en klädning. Hennes dotter har tjänat i 8 år och haft i lön 75—100 kr. jemte kläder och nu tjänar

hennes dotter-dotter för 150—200 kr. i årslön.

— Bränslet blir dyrt i Skåne till slut, skriver en meddelare till Lunds Dagbl. De gamla bokskogarne glesna mer och mer, skogsägarna hålla raskt på med auktioner, priset stiger med hvar år, så att på rot stående bokträd nu kostar 17 kr. pr. famn; komma så hugg löna och framkörning till närmaste station, blif en famn ved rätt dyr. Torfmossarne hafva också de senaste åren stigit i pris. En del mossogare hafva anskaffat ångmaskiner för torfupptagningen, så att flere tusen torf om dagen kunna upptagas med endast tre eller fyra mans arbete.

— Sjukdom bland hararne. Lefversjukan härjar svårt bland "jösarne" i Skåne, och det ser ut som om sjukdomen skulle helt och hållet utrota detta villebråd. Då hararne lider af nämnda sjukdom, kan han icke med sin vanliga snabbhet undkomma sina förföljare, utan kan då nästan hvilken hund som helst springa fatt en hare.

SUNDSVALL. Nedbrunnen bondgård. Från Sundsvall skrives den 13 jan.: I natt nedbrann en bondgård på Torsboda vid Håsjö, tillhörig hemmansegaren O. Tjarnlund. Elden utbröt i en på nio tre botten inrymd handelsbutik och lade inom kort byggnaden fullständigt i aska. De inneboende kunde endast med yttersta nöd rädda sig. Handelslagret och nästan alla alla lösören uppburno.

SÖDERHAMN. Donationer. Fruarna f. herrinnan Maria Dickson, född Rosen, Eleonore Dickson, född Willerding, och Blanche Dickson, född Dickson, hvilka äro de sista innehafvarne af Svartviks aktiebolag, hafva till åtskilliga kommuner i Herjedalen, der bolaget egt stora områden, donerat 25,000 kr., hvaraf räntan skall användas till understöd åt fattiga skolbran. Summan är sålunda fördelad: Hede församling 6,000, Vemdalens 4,000, Linsell 4,000, Sveg 4,000, Öfverhogdal 3,000 och Ytterhogdal 4,000 kr. Medlen skola stå under skolrådets förvaltning.

— Hyllning. Öfverinspektör Edvard Wistrand var före sin afresa till Göteborg för att der motaga sin nya befattning föremål för en vacker hyllning i Söderhamn. Ett femtiotal samhällsmedlemmar gifvo nämligen för honom å stadshotellet en afskedsfest, vid hvilken gaf uttryck å de sympatier, han förvärfvat sig för sin plikttröhet och för det stora tillmötesgående mot allmänheten, han ådagalagt såsom chef för stadens tullkammare.

— 50 år fylde den 7 ds provinssiälkaren dr. Frans Fredlund i Alfta. På förmiddagen uppvaktades dr. F. af en deputation Alfta-bor, som till honom öfverlemnade en minnesgåfva, bestående af en stor pen-silfverpunschål med slef af gammalt silfver jemte en större bricka af nysilfver.

Senare på dagen uppvaktades dr. F. äfven af Ofvanåkers och Voxna-bor, hvilka öfverlemnade ett Haldaguldur såsom ett tack för hvad dr. F. verkat inom nämnda kommuner.

För egen del hugfäste dr. F. minnet af högtidsdagen genom att rikligen bespisas Alfta fattighus invånare.

VESTERÅS. Stortatade anläggningar. I och med den stora utveckling, som industrien tagit inom städerna Vesterås och Köping har man för att drifva millionbola-

gens verkstäder inom dessa städer trott sig finna nödig och billig drifkraft i Kolbäckens delvis oanvända långsträckt fall. I denna af-sigt har Trångfors kraftaktiebolag uppstått, afseende att vid Trångfors vattenfall upptaga och till Vesterås stads fabriker, särskildt till Nordiska metallfabriksaktiebolagets valsverk och träddrageri och till Allmänna svenska elektriska bolagets stortatade verkstäder, på elektrisk väg inleda ej mindre än 1,800 hästkrafter.

För att samla kraften i vatten-fallet vid Trångfors har man på 1 af fallets längd tvärs öfver Kolbäckens slagit en mycket hög damm dels af höga solida granitpelare med cementfogar, dels af grofva jernbalkar, och mellan de senaste anbragt starka dammluckor.

För att erhålla drifkraft till kraftstationen på nordöstra sidan af Kolbäckens har man högt uppe på Åbrinken utgrävt och utsprängt en mycket stor kanal, i hvilken genom ofvanbeskrifna damm öfverån vattnet pressas in och vidare ledas parallelt med Kolbäckens vattenfall, ända tills det nära emot falllets slut genom 3 stora, långa jernplåtrör eller tuber, om ej mindre än 8 fots diameter hvarlens, störtar ned i kraftstationens 6 turbiner med en fallhöjd af 35 fot al-trande ej mindre än 300 effektiva hästkrafter pr turbin eller tillsammans 1,800 hästkrafter. Den-na kraft skall delas i ett system af kopparråd af ej mindre spänning än 10,000 volt pr fas.

Till öfverlopps-vattnets i ån aflö-dande från stationen är från den gräfdä kanalen parallelt med ån uppygdt ett hundratals alnar långt skibord af sten, cement, plankspånning och puddling, öf-ver hvilket bord säkerligen ett sär-deles vackert vattenfall kommer att, särskildt vid högvatten, störta sig för att strax nedanför ånyo tagas i anspråk för drifvande af Hallstahammars bruks valsverk och stortatade bultfabriks m. fl verkstäder.

Man häpnar, skriver en meddelare till tidning Upsala, när man beser alla dessa stortatade anläggningar och öfver djerfheten i byggnadsanordningarna. Också lär anläggningen komma att kosta 4 å 500,000 kr. Men så renderar och vattenfallet dess egare åtskilliga 10,000-tal kr i årligt arrende i stället för att vattnet förr utan att tillvaratagas fått borttrinna. Slumrande miljoner finnas sålunda icke blott i Norrland — utan äfven i Svealand.

Lyckas denna anläggning, finnes 1 mil nedanom dessa fall ånyo ett fall af mellan 40 å 50 fot att idylisk kraft omsättas och tillhörande sam-maegare.

VEXIÖ. Till öfverdåd gränssande djerfhet visades af åtskilliga skridskoåkare och fotgångare från Kinds härad en söndag, i det att de gingo öfver den ytterligt svaga, blott ett par dagar gamla isen på sjön Fegen till Sandviks gudstjenstlokal. Det dristiga företaget åsågs med häfvan från Sandviksstranden. Kindarnes blinda förtroende till "nattgammal is" och i trots häraf sällsyntheten af olycksfall genom drunkning har på den småländska sidan af sjön gifvit upphof åt ett gängse ordspråk: "När Fegen bär en kråka, bär den en kinne". Det är nu tär än 20 sedan någon kindbo drunknade i nämnda sjö.

VADSTENA. Interimistyrelsen för Ödeshög-Greuna järnväg har på sammanträde i dag beslutit att ofördröjligen begära koncession å nämnda järnväg i enlighet med kostnadsförslag af ingenjör Blomberg, slutande på en summa af 1,200,000 kr.